

7.) Detská práca

- Ročník:** 8. ročník ZŠ
- Tematický celok:** Rovnobežníky; lichobežníky; obsah trojuholníka
- Téma GV:** Ľudské práva – detské práva
- Čas:** 45 minút
- Pomôcky:** nastrihané kartičky na delenie do skupín – PRÍLOHA 1 (str.76); obrázky detí - PRÍLOHA 2 (na stiahnutie na stránke: www.clovekvohrozeni.sk/metodicke-prirucky); kópie Pracovného listu 1 a 2, kalkulačka, dataprojektor, internet
- Ciele:**
- zopakovať si počítanie obsahov rovinných útvarov
 - aplikovať vedomosti z geografie v rámci matematiky
 - oboznámiť sa s pojmami detská práca a detské práva a krajinami, kde sú tieto práva porušované

Postup:

Evokácia – 5 minút

- 1 Tému hodiny na začiatku nepovedzte. Žiačky a žiakov rozdeľte do piatich skupín pomocou ťahania kartičiek s obrázkami (PRÍLOHA 1): loptička, kniha, rozprávajúci sa ľudia, deti v rodine, jedlo na tanieri.
- 2 Každéj skupine rozdajte jeden výtláčok Prílohy 2 alebo im ju premietnite cez dataprojektor. Úlohou žiakov a žiačok v tejto aktivite s názvom „Votrelc“ bude čo najrýchlejšie zistiť, ktorý obrázok nepatrí do skupiny. Akonáhle bude mať skupina odpoveď, jej zástupkyňa alebo zástupca zdvihne ruku.
- 3 Po tom, ako sa všetky skupiny prihlásia, resp. uplynie 5 minút, skontrolujte si spoločne výsledky. Pravdepodobne všetky odhalia, že „votrelcom“ je obrázok detí, ktoré hrajú futbal (pretože na desiatich obrázkoch deti pracujú, na jedenástom sa hrajú. Tento obrázok je nenápadne vsunutý medzi ostatné.)
- 4 Na konci uveďte tému hodiny: Detská práca.

Uvedomenie – 30 minút

- 5 Rozdajte žiačkam a žiakom pracovný list (Pracovný list 1) a ešte predtým im vysvetlite, že na pracovnom liste sú zadania piatich príkladov a na jeho konci je tabuľka so šiestimi číslami, pričom jedno z nich je votrelcom. Úlohou žiakov a žiačok je opäť odhaliť votrelca, t.j. číslo, ktoré nie je výsledkom žiadnej úlohy. Každá skupina však bude riešiť len jednu úlohu, a to podľa vášho rozdelenia.
- **Vysvetlenia pre učiteľa:** Úlohy sú zamerané na výpočet obsahov rovinných útvarov – trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník tak, aby výsledok bol rozlohou krajiny, v ktorej sa vyskytuje detská práca (1- Kamerun, zber kakaových bôbov, 2 - India, napríklad práca v stavebnom priemysle, 3 - Tanzánia, práca na kávových plantážach, 4 - Bolívia, práca detí v baniach, 5 – Pakistan, práca detí pri výrobe tkaných kobercov). Údaje sú v tisíckach km², aby nevznikali veľké čísla. V texte je len povedané, že ide o nejakú krajinu, chýba tam jej názov. Výsledky jednotlivých úloh sú uvedené v tabuľke na konci

pracovného listu, ale navyše je tam rozloha Slovenska. Tabuľku s výsledkami si pripravte buď na tabuľu, alebo ju zobrazte cez dataprojektor. (Každá skupina má tabuľku vytlačenú aj na pracovnom liste.) Zástupkyňa alebo zástupca každej skupiny príde preškrtnúť vypočítanú rozlohu v pripravenej tabuľke. Podľa hustoty krajiny je potrebné vypočítať aj počet obyvateľov, a následne približný počet pracujúcich detí (zdôraznite, že dané čísla sú len približné).

6 Ak niektoré skupiny vyriešia príklady rýchlejšie, zadajte im úlohy ostatných skupín.

7 Poslednou úlohou je k vypočítaným rozlohám priradiť názvy krajín – buď podľa obrysu, alebo prostredníctvom pomocnej tabuľky (Pracovný list 2). V tabuľke je 20 krajín, v ktorých sú deti zneužívané na prácu. V tejto tabuľke žiačky a žiaci nenájdu rozlohu krajiny, ktorá bola votrelcom v tabuľke na konci pracovného listu. Následne hľadajte odpovede na otázky:

- O ktoré krajiny ide? Aký druh detskej práce sa tam asi vyskytuje?
- Ktorá krajina je tu votrelcom?

(Ak nebudú vedieť, že ide o Slovensko, necháme niekoho na internete vyhľadať ku ktorej krajine patrí daná rozloha. Určia Slovensko.)

Reflexia – 10 minút

8 Diskutujte so žiačkami a žiakmi o téme pomocou týchto otázok:

- Pripomeňte si obrázky rozdeľovania do skupín a diskutujte o tom, čo symbolizovali: loptička (právo na odpočinok), knihy (právo na vzdelanie), rozprávajúci sa ľudia (právo na slobodu prejavu), deti v rodine (právo na rodinu), jedlo na tanieri (právo na dôstojný život), teda základné ľudské práva, a tiež práva dieťaťa. Ako súvisia práva dieťaťa s detskou prácou?
- Už ste sa niekedy pred touto hodinou stretli s pojmom „detská práca“? V akých súvislostiach? Čo vám prvé napadne, keď tento pojem počujete?
- Prečo asi deti v daných krajinách pracujú?
- Aký to má dopad na ich život?
- Čo si myslíte, vyskytuje sa na Slovensku detská práca?

Aktivitu je dobré zaradiť okolo dátumu 12. júna, kedy je Svetový deň boja proti detskej práci.

Pracovný list 2 môžete premietnuť celej triede cez dataprojektor.

Na stránke www.clovekvohrozeni.sk/metodicke-prirucky si môžete stiahnuť prezentáciu „Detska_praca.ppt“ k tejto aktivite a premietnuť ju v závere hodiny. Žiačky a žiaci lepšie pochopia porovnanie geometrických údajov s obrysovými mapami krajín. Tiež budú môcť vidieť na obrázkoch, aká detská práca v jednotlivých krajinách prevláda.

Ak by mali žiačky a žiaci k dispozícii aktuálny politický atlas sveta, mohli by v závere hodiny vyhľadávať tieto krajiny v atlase. Diskusia by mohla smerovať aj ku zaradeniu krajiny, či patrí medzi bohaté alebo chudobné krajiny, či to má vplyv na detskú prácu.

Zdroj:

<http://www.unicef.sk/sk/prava-deti/dohovor-text>

Riešenia:

	Krajina	Zaznamenaný druh detskej práce	Rozloha v tisíčkach km ²	Počet pracujúcich detí
1	Camerun	Zber kakaových bôbov	475	1 466 325
2	India	Práca v stavebnom priemysle	3 287	55 172 295
3	Tanzánia	Práca na kávových plantážach	945	3 453 030
4	Bolívia	Práca v bani	1 099	276 948
5	Pakistan	Výroba tkaných kobercov	796	7 896 320

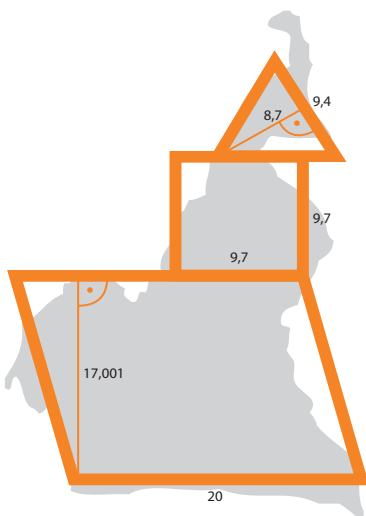
Príloha 1 sa nachádza na konci časti príručky s aktivitami a námetmi (str. 76)

Príloha 2 sa nachádza v Obrázkovom materiáli k príručke Globálne vzdelávanie na ZŠ (na stiahnutie na stránke: www.clovekvohrozeni.sk/metodicke-prirucky)

Pracovný list 1

945 000	1 099 000	3 287 000	49 000	475 000	796 000
---------	-----------	-----------	--------	---------	---------

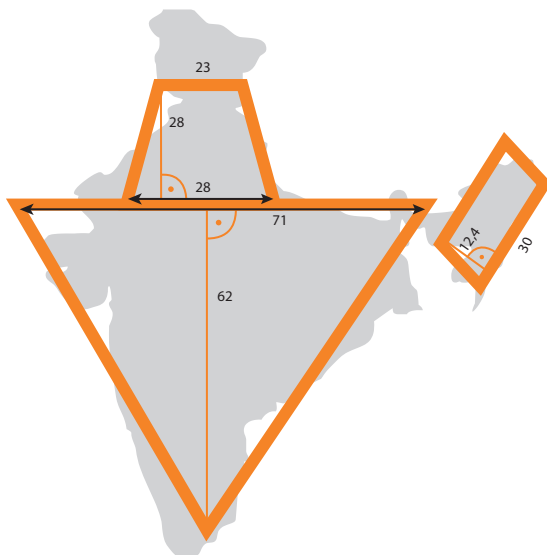
Úloha 1

Vypočítaj rozlohu krajiny, ktorá je znázornená nasledujúcimi rovinnými útvarmi.

Vypočítané číslo predstavuje rozlohu v tisíčkach km².

Hustota zaľudnenia krajiny je 34,3 obyv./ km².

Vypočítaj počet obyvateľov danej krajiny a následne počet pracujúcich detí, ak vieš že tvoria približne 9 % celej populácie krajiny.

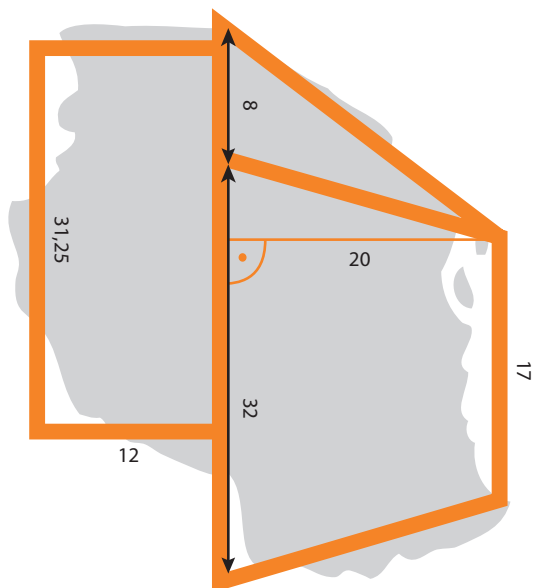
Úloha 2

Vypočítaj rozlohu krajiny, ktorá je znázornená nasledujúcimi rovinnými útvarmi.

Vypočítané číslo predstavuje rozlohu v tisíčkach km².

Hustota zaľudnenia krajiny je 335,7 obyv./ km².

Vypočítaj počet obyvateľov danej krajiny a následne počet pracujúcich detí, ak vieš že tvoria približne 5 % celej populácie krajiny.

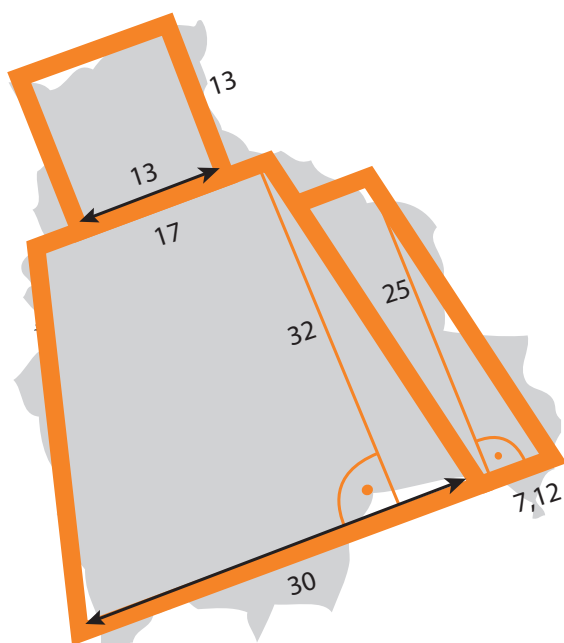
Úloha 3

Vypočítaj rozlohu krajiny, ktorá je znázornená nasledujúcimi rovinnými útvarmi.

Vypočítané číslo predstavuje rozlohu v tisíckach km².

Hustota zaľudnenia krajiny je 40,6 obyv./ km².

Vypočítaj počet obyvateľov danej krajiny a následne počet pracujúcich detí, ak vieš že tvoria približne 9 % celej populácie krajiny.

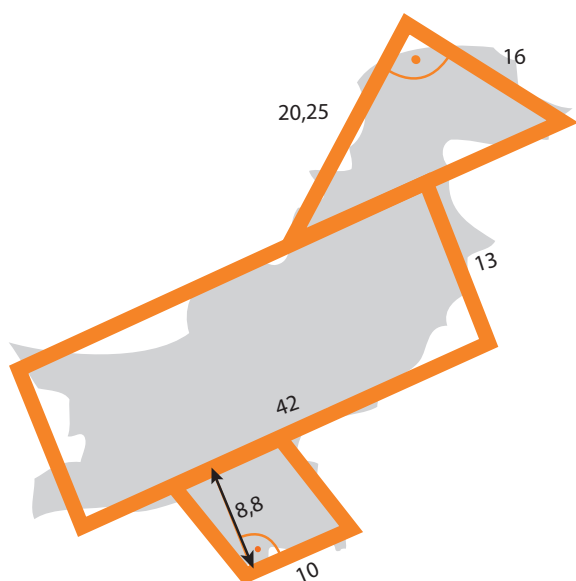
Úloha 4

Vypočítaj rozlohu krajiny, ktorá je znázornená nasledujúcimi rovinnými útvarmi.

Vypočítané číslo predstavuje rozlohu v tisíckach km².

Hustota zaľudnenia krajiny je 8,4 obyv./ km².

Vypočítaj počet obyvateľov danej krajiny a následne počet pracujúcich detí, ak vieš že tvoria približne 3 % celej populácie krajiny.

Úloha 5

Vypočítaj rozlohu krajiny, ktorá je znázornená nasledujúcimi rovinnými útvarmi.

Vypočítané číslo predstavuje rozlohu v tisíckach km².

Hustota zaľudnenia krajiny je 198,4 obyv./ km².

Vypočítaj počet obyvateľov danej krajiny a následne počet pracujúcich detí, ak vieš že tvoria približne 5 % celej populácie krajiny.

Pracovní list 2

Krajina	Rozloha (zaokrouhlená na tisícky km ²)
Afganistan	652 000 km ²
Bangladéš	144 000 km ²
Bolívie	1 099 000 km ²
Kamerun	475 000 km ²
Čína	9 598 000 km ²
Filipíny	300 000 km ²
Ghana	239 000 km ²
India	3 287 000 km ²
Keňa	580 000 km ²
Libanon	10 000 km ²
Malajzia	330 000 km ²
Malawi	118 000 km ²
Nigéria	924 000 km ²
Pakistan	796 000 km ²
Rwanda	26 000 km ²
Singapur	1 000 km ²
Tadžikistan	143 000 km ²
Tanzánie	945 000 km ²
Uzbekistan	447 000 km ²
Zimbabwe	391 000 km ²